

Использованная литература.

1. Попов С.Н. Физическая реабилитация. – Ростов на Дону: Феникс, 2008 Г.
2. Полуструев А. В. Теоретические и методические основы восстановления физической работоспособности травматологических больных с переломами верхних и нижних конечностей: Учебное пособие. Омск: ОГАФК, 2009. - 150 с.

ТҰЖЫРЫМ.

Жамбас бұын бірлескен аудыстырылғаннан кейін науқастарды оналту үшін инновациялық құрылғыны пайдалану бойынша зерттеу. Салыстырмалы оналту бағдарламаларының тиімділігін бағалау өмір сапасын, қызмет, энергетика, төнгерімділік, езін-еzi сенімділік, оның көрсеткіштерінің динамикасы жеке белгілері азайту эксперименттік топта айтарлыктай жаксарды деп көрсетілді, бакылау тобымен салыстырылғанда көрсеткіштері он.

SUMMARY

It was studied the use of an innovative device for rehabilitation of patients after joint replacement at the hip joint. Evaluation comparative of the effectiveness of rehabilitation programs has shown that in the experimental group had significantly improved the dynamics of indicators of quality of life, increased activity, energy, balance, self-confidence, reduce physical symptoms, improve mood, correlating with an increase in performance indicators compared with the control group.

Мырзай Ж.К., Хайдарова Т.С., Сарыбаева Г.К.

Әл – Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университетінің

Денсаулық сақтауды үйымдастыру және саясат кафедрасы

НАУҚАСТАРДАҒЫ ЖОЛ-КӨЛКТІК ЖАРАКАТТАРМЕН БОЛҒАН АСҚЫНУЛАРДЫ ТӨМЕНДЕТУ ҮШИН ӘЛЕУМЕТТІК-ГИГИЕНАЛЫҚ ЖӘНЕ МИНЕЗ-ҚҰЛЫҚ ФАКТОРЛАРМЕН БАСҚАРУ ҮРДІСІ

Такырыптың өзектілігі: Жол көлік апаттарынан болған әр кандай дәрежедегі жаракаттарда жедел жәрдемлі шакырудар жыл сайын артып келеді. Жедел медициналық көмектін дер кезінде оқиға орнына жетуі және сапалы көмек көрсетугі зардал шеккен адамның толыктай сауығыш кетуіне және алдағы өмірінің сапалық дәрежесіне едәүр әсер ететінің айдан анық.

Зерттеудің мақсаты:

Тараз каласында жол көлік апатынан зардал шеккендердің жедел медициналық жәрдем шакырударына сараптама жүргізу.

Материалдары мен әдістері:

Зерттеуді №1 қалалық Жедел медициналық жәрдем беру бекетінде жүргіздік. Біз 2016 жылдың (күркүйек, казан) айларында Тараз каласы бойынша жол көлік апаты нәтижесінде болған жедел жәрдем шакырударының талдады.

Нәтижелер және талқылаулар:1. Зерттеу нәтижесінде 147 шакыруду картасы іріктелініп альынды. Оның ішінде ер адамдар 96 (65%), әйел адамдар 39 (26%), балалар 12 (9%) құралды. Жол апатынан зардал шеккендердің басым көшілігі (79,5 %) енбекке жарамды жастағылар. Орташа жасы $40,8 \pm 5,2$ жас. Жол көлік апатының тәулік ішіндегі уақытына караї санына карайтын болсак : 8.00 дең 12.00 дейін 29,7 % ЖКА, 13.00 дең 00.00 - 60,3 %, 1.00 дең

2. 8.00 - 9,8 %. Біріккен жаракаттар 9 %, көптік - 12,0 % кездесті. Бассүйек ми жаракаттарының ішінде ең көбі миңшың шайқалуы (75,8 %). Алқол сыныктары (55,8 %) . Соғынулардың ең көбі бет, бас, кеуде торы аймактарында болған (52,9 %). Ауырлық дәрежесіне караї 12,2 % женіл дәрежелі , 71,6% орташа дәрежелі жаракат, ал 16,2% ауыр дәрежеде. Олардың 68% ауруханаға жеткізілген, 24% амбулаторлық ем алған, ал 18% медициналық көмектен бас тарткан. Жаракаттың шок 22 (35%) зардал шегушіде анықталған, I дәрежелі шок 18,2 % II дәрежесі-16,3%, III-1У дәрежесі 12,9% кездескен, ал сыртқы кан кетулер 20 (14%) адамда кездесті. Ауруханага 97 зардал шегуші ауыр жаракаттарымен жеткізілді (56%), травмпункттер мен амбулаторлық емге 28 адам (25%), ал 21 адам (19%) жедел медициналық көмектен бас тарткан.